

O‘ZBEKISTON
QONUNCHILIGI TAHLILI

ILMIY-TAHLILIIY JURNAL
2026-YIL 2-SON

ОБЗОР
ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА
УЗБЕКИСТАНА

НАУЧНО-АНАЛИТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ
2026 ГОД № 2

UZBEKISTAN LAW
REVIEW

SCIENTIFIC ANALYTICAL JOURNAL
2026 ISSUE 2

VOLUME 3 / ISSUE 2 / 2026

DOI: 10.51788/TSUL.UZLAWREV.3.2.

ISSN 2181-8118

DOI: 10.51788/TSUL.UZLAWREV.

**MUASSIS: TOSHKENT DAVLAT
YURIDIK UNIVERSITETI**

“O‘zbekiston qonunchiligi tahlili” ilmiy-tahliliy jurnali O‘zbekiston matbuot va axborot agentligi tomonidan 2014-yil 21-iyulda 02-0074-sonli guvohnoma bilan davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan.

Jurnal O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi jurnallari ro‘yxatiga kiritilgan.

Mualliflik huquqlari Toshkent davlat yuridik universitetiga tegishli. Barcha huquqlar himoyalangan. Jurnal materiallaridan foydalanish, tarqatish va ko‘paytirish muassis ruxsati bilan amalga oshiriladi.

Nashr bo‘yicha mas‘ul:

O. Choriyev

Muharrirlar:

E. Mustafayev
Y. Yarmolik
M. Sharifova
Sh. Beknazarova
E. Sharipov
X. Yuldasheva

Musahhih:

M. Tursunov

Texnik muharrir:

U. Sapayev

Dizayner:

D. Rajapov

Tahririyat manzili:

100047. Toshkent shahar,
Sayilgoh ko‘chasi, 35.
Tel.: (0371) 233-66-36 (1169)

Veb-sayt: lawreview.uz

E-mail: uzlawreview@tsul.uz

Nashriyot litsenziyasi

№ 174625, 29.11.2023-y.

Jurnal 2026-yil 29-iyunda bosmaxonaga topshirildi.
Qog‘oz bichimi: A4.
Shartli bosma tabog‘i: 22.
Adadi: 100. Buyurtma: № 73.

Bosmaxona litsenziyasi

29.11.2023 № 174626

TDYU bosmaxonasida chop etildi.

Bosmaxona manzili:
100047. Toshkent shahri,
Sayilgoh ko‘chasi, 37.

© Toshkent davlat yuridik universiteti

TAHRIR HAY‘ATI**BOSH MUHARRIR**

S. Gulyamov – Toshkent davlat yuridik universiteti Huquq va texnologiyalar sho‘basi professori, yuridik fanlar doktori

TAHRIR HAY‘ATI A‘ZOLARI

I. Rustambekov – Toshkent davlat yuridik universiteti O‘quv ishlari bo‘yicha prorektori, yuridik fanlar doktori, professor – bosh muharrir o‘rinbosari

Sh. Xo‘jayev – Toshkent davlat yuridik universiteti Intellektual mulk huquqi sho‘basi mudiri, yuridik fanlar bo‘yicha falsafa doktori – mas‘ul muharrir

O. Oqyulov – Toshkent davlat yuridik universiteti Fuqarolik huquqi sho‘basi professori, yuridik fanlar doktori

A. Ener – Turkiyaning Anqara Haci Bayram universiteti dotsenti, Energetika nizolari arbitraj markazi bosh kotibi o‘rinbosari, yuridik fanlar doktori

M. Bungenberg – Saarlend universiteti Yevropa instituti direktori, yuridik fanlar doktori

S. Tatar – Turkiyaning Anqara Yildirim Boyazid universiteti professori, yuridik fanlar doktori

J. Peeroo – Sorbonna Universiteti professori, Stone 36 yuridik firmasi advokati, yuridik fanlar doktori

B. Musayev – Toshkent davlat yuridik universiteti Biznes huquqi va sud himoyasi fakulteti dekani, yuridik fanlar doktori, professor

Sh. Saydullayev – Toshkent davlat yuridik universiteti Davlat va huquq sho‘basi professori, yuridik fanlar nomzodi

D. Habibullayev – Toshkent davlat yuridik universiteti Fuqarolik protsessual va iqtisodiy protsessual huquqi sho‘basi mudiri, yuridik fanlar doktori, professor

S. Bozorov – Toshkent davlat yuridik universiteti Xalqaro xususiy huquq sho‘basi professori, yuridik fanlar doktori

I. Bekov – Toshkent davlat yuridik universiteti Konstitutsiyaviy huquq sho‘basi mudiri, yuridik fanlar doktori, professor

V. Ergashev – O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Qonunchilik va huquqiy siyosat instituti direktor o‘rinbosari, yuridik fanlar doktori, professor

Sh. Joldasova – O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi huzuridagi Qonunchilik muammolari va parlament tadqiqotlari instituti bosh ilmiy xodimi, yuridik fanlar bo‘yicha falsafa doktori

O. Xazratqulov – Toshkent davlat yuridik universiteti Xalqaro xususiy huquq sho‘basi mudiri, yuridik fanlar nomzodi, professor

D. Suyunova – Toshkent davlat yuridik universiteti Jinoyat-protsessual huquqi sho‘basi professori, yuridik fanlar doktori

D. Maxkamov – Toshkent davlat yuridik universiteti Ommaviy huquq fakulteti dekani, yuridik fanlar doktori, professor

D. Babadjanova – Toshkent davlat yuridik universiteti Fuqarolik huquqi sho‘basi professori v.b., yuridik fanlar doktori

A. Matmurotov – Toshkent davlat yuridik universiteti Sud hokimiyati, advokatura va huquqni muhofaza qiluvchi organlar sho‘basi dotsenti, yuridik fanlar bo‘yicha falsafa doktori

E. Rahmatov – Toshkent davlat yuridik universiteti Xalqaro huquq va qiyosiy huquqshunoslik fakulteti dekani, yuridik fanlar bo‘yicha falsafa doktori, dotsent

M. Turdialiyev – Toshkent davlat yuridik universiteti Xalqaro xususiy huquq sho‘basi mudiri o‘rinbosari, yuridik fanlar bo‘yicha falsafa doktori

**УЧРЕДИТЕЛЬ: ТАШКЕНТСКИЙ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
ЮРИДИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ**

Научно-аналитический журнал «Обзор законодательства Узбекистана» зарегистрирован Агентством печати и информации Узбекистана 21 июля 2014 года с удостоверением № 02-0074.

Журнал включён в перечень журналов Высшей аттестационной комиссии при Министерстве высшего образования, науки и инноваций Республики Узбекистан.

Авторские права принадлежат Ташкентскому государственному юридическому университету. Все права защищены. Использование, распространение и воспроизведение материалов журнала осуществляется с разрешения учредителя.

Реализуется по договорной цене.

Ответственный за выпуск:
О. Чориев

Редакторы:

Э. Мустафаев
Е. Ярмолик
М. Шарифова
Ш. Бекназарова
Э. Шарипов
Х. Юлдашева

Корректор:

М. Турсунов

Технический редактор:

У. Сапаев

Дизайнер:

Д. Ражапов

Адрес редакции:

100047. Город Ташкент,
улица Сайилгох, 35.
Тел.: (0371) 233-66-36 (1169)

Веб-сайт: lawreview.uz

E-mail: uzlawreview@tsul.uz

Издательская лицензия

от 29.11.2023 № 174625.

Журнал передан в типографию
29.06.2026.

Формат бумаги: А4.
Усл. п. л. 22. Тираж: 100 экз.
Номер заказа: 73.

Лицензия типографии

от 29.11.2023 № 174626

Отпечатано в типографии
Ташкентского государственного
юридического университета.
100047, г. Ташкент,
ул. Сайилгох, 37.

© Ташкентский государственный
юридический университет

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

С. Гулямов – профессор сектора права и технологий Ташкентского государственного юридического университета, доктор юридических наук

ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИОННОЙ КОЛЛЕГИИ

И. Рустамбеков – проректор Ташкентского государственного юридического университета по учебной работе, доктор юридических наук, профессор – заместитель главного редактора

Ш. Хужаев – заведующий сектором права интеллектуальной собственности Ташкентского государственного юридического университета, доктор философии по юридическим наукам – ответственный редактор

О. Окюлов – профессор сектора гражданского права Ташкентского государственного юридического университета, доктор юридических наук

А. Энер – доцент Университета Анкары Хаджи Байрам (Турция), заместитель генерального секретаря Арбитражного центра по энергетическим спорам, доктор права

М. Бунгенберг – директор Европейского института Саарского университета, доктор права

С. Татар – профессор Университета Анкары Йылдырым Беязит (Турция), доктор права

Ж. Пироо – профессор университета Сорбонна, адвокат юридической фирмы Stone 36, доктор права

Б. Мусаев – декан факультета бизнес-права и судебной защиты Ташкентского государственного юридического университета, доктор юридических наук, профессор

Ш. Сайдуллаев – профессор сектора теории государства и права Ташкентского государственного юридического университета, кандидат юридических наук, профессор

Д. Хабибуллаев – заведующий кафедрой гражданского процессуального и экономического процессуального права Ташкентского государственного юридического университета, доктор юридических наук, профессор

С. Бозоров – профессор сектора международного частного права Ташкентского государственного юридического университета (Registrar's Office), доктор юридических наук

И. Беков – заведующий сектором конституционного права Ташкентского государственного юридического университета, доктор юридических наук, профессор

В. Эргашев – заместитель директора Института законодательства и правовой политики при Президенте Республики Узбекистан, доктор юридических наук, профессор

Ш. Джолдасова – ведущий научный сотрудник Института проблем законодательства и парламентских исследований при Олий Мажлисе Республики Узбекистан, доктор философии по юридическим наукам

О. Хазраткулов – заведующий сектором международного частного права Ташкентского государственного юридического университета, кандидат юридических наук, профессор

Д. Суюнова – профессор сектора уголовно-процессуального права Ташкентского государственного юридического университета, доктор юридических наук

Д. Махкамов – декан факультета публичного права Ташкентского государственного юридического университета, доктор юридических наук, профессор

Д. Бабаджанова – и.о. профессора сектора гражданского права Ташкентского государственного юридического университета, доктор юридических наук

А. Матмуратов – доцент сектора судебной власти, адвокатуры и правоохранительных органов Ташкентского государственного юридического университета, доктор философии по юридическим наукам

Э. Рахматов – декан факультета частного права и сравнительного правоведения Ташкентского государственного юридического университета, доктор философии по юридическим наукам, доцент

М. Турдиалиев – заместитель заведующего сектора международного частного права Ташкентского государственного юридического университета, доктор философии по юридическим наукам

**FOUNDER: TASHKENT STATE
UNIVERSITY OF LAW**

"Uzbekistan Law Review" scientific and analytical journal was registered by Press and Information Agency of Uzbekistan on July 21, 2014, with certificate number 02-0074.

The journal is included in the list of journals of the Supreme Attestation Commission under the Ministry of Higher Education, Science and Innovations of the Republic of Uzbekistan. Copyright belongs to Tashkent State University of Law. All rights reserved. Use, distribution and reproduction of materials of the journal are carried out with the permission of the founder.

Agreed-upon price.

Publication Officer:
O. Choriev

Editors:
E. Mustafaev
Y. Yarmolik
M. Sharifova
Sh. Beknazarova
E. Sharipov
Kh. Yuldasheva

Proofreader:
M. Tursunov

Technical editor:
U. Sapaev

Designer:
D. Rajapov

Publishing department address:
100047. Tashkent city,
Sayilgoh street, 35.
Phone: (0371) 233-66-36 (1169)

Website: lawreview.uz
E-mail: uzlawreview@tsul.uz

Publishing license
№ 174625, 29.11.2023.

The journal is submitted to the Printing house on 29.06.2026.
Paper size: A4.
Cond.p.f: 22.
Units: 100. Order: № 73.

Printing house license
№ 174626, 29.11.2023.

Published in the Printing house of Tashkent State University of Law.
100047. Tashkent city,
Sayilgoh street, 37.

© Tashkent State University of Law

EDITORIAL BOARD

EDITOR-IN-CHIEF

S. Gulyamov – Professor of the Department of Law and Technologies of Tashkent State University of Law, Doctor of Law

MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD

I. Rustambekov – Deputy Rector for Academic Affairs of Tashkent State University of Law, Doctor of Law, Professor - Deputy Editor-in-Chief

Sh. Khujaev – Head of the Department of Intellectual Property Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Philosophy (PhD) in Law - Executive Editor

O. Okyulov – Professor of the Department of Civil Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Law

A. Ener – Associate Professor of Ankara Haci Bayram University, Turkey, Deputy Secretary General of the Center for Arbitration of Energy Disputes, Doctor of Law

M. Bungenberg – Saarlend universiteti Yevropa instituti direktori, yuridik fanlar doktori Director of the European Institute of Saarland University, Doctor of Law

S. Tatar – Professor of Ankara Yıldırım Bayezid University, Turkey, Doctor of Law

J. Peeroo – Professor of the University of Sarbonne, lawyer of the law firm Stone

36, Doctor of Law

B. Musaev – Dean of the Faculty of Private International Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Law, Professor

Sh. Saydullaev – Professor of the Department of State and Law of Tashkent State University of Law, Candidate of Legal Sciences

D. Habibullaev – Head of the Department of Civil Procedural and Economic Procedural Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Law, Professor

S. Bozorov – Professor of the Department of Private International Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Law

I. Bekov – Head of the Department of Constitutional Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Law, Professor

V. Ergashev – Deputy Director of the Institute of Legislation and Legal Policy under the President of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Law, Professor

Sh. Joldasova – Chief Research Fellow of the Institute of Legislation Problems and Parliamentary Research under the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Law

O. Khazratkulov – Head of the Department of Private International Law of Tashkent State University of Law, Candidate of Legal Sciences, Professor

D. Suyunova – Professor of the Department of Criminal Procedure Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Law

D. Mahkamov – Dean of the Faculty of Public Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Law, Professor

D. Babadjanova – Acting Professor of the Department of Civil Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Law

A. Matmurotov – Associate Professor of the the Department of Judiciary, Advocacy and Law Enforcement Agencies of Tashkent State University of Law, Doctor of Philosophy (PhD) in Law

E. Rahmatov – Dean of the Faculty of International Law and Comparative Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Philosophy (PhD) in Law, Associate Professor

M. Turdialiev – Deputy Head of the Department of Private International Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Philosophy (PhD) in Law

MUNDARIJA

12.00.02 – KONSTITUTSIYAVIY HUQUQ. MA’MURIY HUQUQ. MOLIYA VA BOJXONA HUQUQI

- 11 **ALIMOV BOTU BABIROVICH**
Prezident va Hukumat munosabatlarining konstitutsiyaviy-huquqiy asoslari: xorijiy davlatlar tajribasi hamda O‘zbekiston modeli
- 19 **SAIDAZIMOV YUSUF SODIQ O‘G‘LI, JALOLOVA DIYORA G‘AYRAT QIZI**
O‘zbekiston Respublikasida ma‘muriy shikoyat bo‘yicha ish yuritish tartibining milliy qonunchilik tahlili
- 26 **NORMURATOV AKTAM TULABOY O‘G‘LI, JO‘RAYEVA MUMTOZMAHALBEGIM ELMURODJON QIZI**
O‘zbekiston Respublikasida ma‘muriy hujjatlarning haqiqiyliigi: moddiy-huquqiy va protsessual talablar tahlili

12.00.03 – FUQAROLIK HUQUQI. TADBIRKORLIK HUQUQI. OILA HUQUQI. XALQARO XUSUSIY HUQUQ

- 32 **NARZIYEV OTABEK SA’DIYEVICH, MAMATXANOV ASKAR MAXMUTOVICH**
Ijtimoiy investitsiya va ijtimoiy ta’sir obligatsiyalari: O‘zbekistondagi huquqiy mexanizmlar
- 42 **SHAMSHETOV SHARAFATDIN SARSENOVICH**
Mikromoliyaviy tashkilotlarning tadbirkorlik faoliyati subyektlari sifatidagi huquqiy maqomi
- 52 **DILBOBOYEV NOZIMBEK SHAVKAT O‘G‘LI**
Mahalliy investorlarning milliy iqtisodiyotdagi rolini oshirish: huquqiy vosita va usullari
- 59 **HAZRATQULOVA SEVINCHBEKA SHODIYOR QIZI**
SEP litsenziyalashda FRAND majburiyatlari: global sud amaliyoti va O‘zbekiston Respublikasi uchun huquqiy bo‘shliq
- 66 **TURSUNOV ABDUXALIL ABDUSALIMOVICH**
Iqtisodiyotni texnologik va innovatsion o‘shish modeliga o‘tkazishda raqamli reklamanning huquqiy ahamiyati
- 73 **UBAYDULLAYEVA ZARIFA MUXIDDIN QIZI**
Elektron tijorat shartnomalarida tovarni sotuvchiga qaytarish masalalari
- 80 **BOBOTO‘XTAYEV SOHIBJON ABDUSALIM O‘G‘LI**
Sanoat mulki obyektlarini himoya qilish usullari, mexanizmlari va ularning rivojlanish tendensiyalari
- 87 **SAMANDAROVA FERUZA BAXROMJON QIZI**
Davlat xaridi shartnomalariga o‘zgartirish kiritishning o‘ziga xos jihatlari

12.00.05 – MEHNAT HUQUQI. IJTIMOY TA’MINOT HUQUQI

- 94 **ABDULLAYEVA DILFUZA SAIDAZIMOVNA**
Majburiy mehnatni taqiqlash: xalqaro standartlar va milliy qonunchilik

12.00.07 – SUD HOKIMIYATI. PROKUROR NAZORATI. HUQUQNI MUHOFAZA QILISH FAOLIYATINI TASHKIL ETISH. ADVOKATURA

- 101 **MUHAMMADJONOV ABRORJON AKMALJON O‘G‘LI**
Prokuratura organlari faoliyatiga raqamli texnologiyalarni tatbiq etish masalalari

12.00.08 – JINOYAT HUQUQI. JINOYAT-IJROIYA HUQUQI

- 109 **UTAYEV XUSNIDDIN XURRAMOVICH**
Raqamli muhitda firibgarlik jinoyatining jinoiy-huquqiy mohiyati va ijtimoiy xavfliligi
- 116 **JUMANIYOZOVA ZARNIGOR MAXAMMADI QIZI**
Migratsiya jarayonlari va odam savdosi o‘rtasidagi bog‘liqlik

12.00.09 – JINOYAT PROTSESSI. KRIMINALISTIKA, TEZKOR-QIDIRUV HUQUQ VA SUD EKSPERTIZASI

- 125 **OMONOV ZAFARJON RAXMONALIYEVICH**
Tergov sudyasi: ishni sudga qadar yuritishda sud nazoratini takomillashtirish masalalari
- 136 **KURMICHKINA ALBINA RINAT QIZI**
O‘zbekistonning 2026–2030-yillarga mo‘ljallangan kiberxavfsizlik strategiyasi: yangi protsessual vositalar va huquqiy majburiyatlar
- 146 **SAIDOV BOBOQUL YORIQULOVICH**
Raqamli sohada sodir bo‘layotgan o‘g‘rilik jinoyatlarini isbotlash, shaxsni identifikatsiya qilish va elektron dalillarni to‘plashdagi muammolar

12.00.10 – XALQARO HUQUQ

- 152 **ABDULLAYEVA SABOHAT ASATULLO QIZI**
Markazlashmagan kripto-birjalar (DEX) orqali pul yuvishga qarshi kurashish: xalqaro yondashuvlar va milliy huquqiy mexanizmlarni rivojlantirish

12.00.13 – INSON HUQUQLARI

- 158 **TANGIRQULOV MUZAFFAR DONIYOR O‘G‘LI**
Suvga bo‘lgan huquq inson huquqlari tizimida: nazariy-huquqiy va amaliy tahlil

HUQUQNI SOHALARARO TADQIQ ETISH

- 165 **GULYAMOVA GULNORA YAKUBOVNA**
O‘zbek huquqshunoslik terminologiyasida ko‘pma’nolilik va qarama-qarshilik
- 170 **FATTAXOVA AMINA RUSTAMOVNA**
Huquqshunoslarni kasbiy tayyorlashda narrativ yondashuv: badiiy matn imkoniyatlari
- 178 **MATENOV RASHID BEKIMBETOVICH**
Huquq tilining rivojlanishi: tildagi tabiiy o‘zgarishlarning qonunchilikka ta’siri
- 183 **ZIYAMUXAMEDOVA SHAHNOZA TOLKUNOVNA**
Abdulla Qahhorning “O‘g‘ri” hikoyasida huquqqa oid leksika bo‘yicha mulohazalar hamda mo‘jaz konkordans lug‘at

СОДЕРЖАНИЕ

12.00.02 – КОНСТИТУЦИОННОЕ ПРАВО. АДМИНИСТРАТИВНОЕ ПРАВО. ФИНАНСОВОЕ И ТАМОЖЕННОЕ ПРАВО

11 **АЛИМОВ БОТУ БАБИРОВИЧ**

Конституционно-правовые основы взаимоотношений Президента и Правительства: зарубежный опыт и модель Узбекистана

19 **САИДАЗИМОВ ЮСУФ СОДИК УГЛИ, ЖАЛОЛОВА ДИЁРА ГАЙРАТ КИЗИ**

Анализ национального законодательства о порядке производства по административным жалобам в Республике Узбекистан

26 **НОРМУРАТОВ АКТАМ ТУЛАБОЙ УГЛИ, ЖУРАЕВА МУМТОЗМАХАЛБЕГИМ ЭЛМУРОДЖОН КИЗИ**

Действительность административных актов в Республике Узбекистан: анализ материально-правовых и процессуальных требований

12.00.03 – ГРАЖДАНСКОЕ ПРАВО. ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЕ ПРАВО. СЕМЕЙНОЕ ПРАВО. МЕЖДУНАРОДНОЕ ЧАСТНОЕ ПРАВО

32 **НАРЗИЕВ ОТАБЕК СЎДИЕВИЧ, МАМАТХАНОВ АСКАР МАХМУТОВИЧ**

Социальные инвестиции и облигации социального воздействия: правовые механизмы в Узбекистане

42 **ШАМШЕТОВ ШАРАФАТДИН САРСЕНОВИЧ**

Правовой статус микрофинансовых организаций как субъектов предпринимательской деятельности

52 **ДИЛБОБОВЕ НОЗИМБЕК ШАВКАТ УГЛИ**

Повышение роли местных инвесторов в национальной экономике: правовые инструменты и способы

59 **ХАЗРАТКУЛОВА СЕВИНЧБЕКА ШОДИЁР КИЗИ**

Обязательства FRAND в лицензировании SEP: глобальная судебная практика и правовой пробел Республики Узбекистан

66 **ТУРСУНОВ АБДУХАЛИЛ АБДУСАЛИМОВИЧ**

Правовое значение цифровой рекламы в процессе перехода экономики к технологической и инновационной модели роста

73 **УБАЙДУЛЛАЕВА ЗАРИФА МУХИДДИН КИЗИ**

Вопросы возврата товара продавцу в договорах электронной коммерции

80 **БОБОТУХТАЕВ СОХИБЖОН АБДУСАЛИМ УГЛИ**

Способы и механизмы защиты объектов промышленной собственности и тенденции их развития

87 **САМАНДАРОВА ФЕРУЗА БАХРОМЖОН КИЗИ**

Особенности внесения изменений в договоры государственных закупок

12.00.05 – ТРУДОВОЕ ПРАВО. ПРАВО СОЦИАЛЬНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ

94 **АБДУЛЛАЕВА ДИЛФУЗА САИДАЗИМОВНА**

Запрет принудительного труда: международные стандарты и национальное законодательство

12.00.07 – СУДЕБНАЯ ВЛАСТЬ. ПРОКУРОРСКИЙ НАДЗОР. ОРГАНИЗАЦИЯ ПРАВООХРАНИТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ. АДВОКАТУРА

101 **МУХАММАДЖОНОВ АБРОРЖОН АКМАЛЖОН УГЛИ**

Вопросы внедрения цифровых технологий в деятельность органов прокуратуры

12.00.08 – УГОЛОВНОЕ ПРАВО. УГОЛОВНО-ИСПОЛНИТЕЛЬНОЕ ПРАВО

109 **УТАЕВ ХУСНИДДИН ХУРРАМОВИЧ**

Уголовно-правовая сущность и общественная опасность мошенничества в цифровой среде

116 **ЖУМАНИЕЗОВА ЗАРНИГОР МАХАММАДИ КИЗИ**

Взаимосвязь миграционных процессов и торговли людьми

12.00.09 – УГОЛОВНЫЙ ПРОЦЕСС. КРИМИНАЛИСТИКА, ОПЕРАТИВНО-РОЗЫСКОЕ ПРАВО И СУДЕБНАЯ ЭКСПЕРТИЗА

125 **ОМОНОВ ЗАФАРЖОН РАХМОНАЛИЕВИЧ**

Следственный судья: вопросы совершенствования судебного контроля на досудебных стадиях уголовного процесса

136 **КУРМЫЧКИНА АЛЬБИНА РИНАТ КИЗИ**

Стратегия кибербезопасности Узбекистана на 2026–2030 годы: новые процессуальные инструменты и правовые обязательства

146 **САИДОВ БОБОКУЛ ЁРИКУЛОВИЧ**

Проблемы доказывания преступлений кражи, совершаемых в цифровой сфере, идентификации личности и сбора электронных доказательств

12.00.10 – МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО

152 **АБДУЛЛАЕВА САБОХАТ АСАТУЛЛО КИЗИ**

Противодействие отмыванию денежных средств через децентрализованные криптобиржи (DEX): международные подходы и развитие национальных правовых механизмов

12.00.13 – ПРАВА ЧЕЛОВЕКА

158 **ТАНГИРКУЛОВ МУЗАФФАР ДОНИЁР УГЛИ**

Право на воду в системе прав человека: теоретико-правовой и практический анализ

МЕЖОТРАСЛЕВОЕ ИЗУЧЕНИЕ ПРАВА

165 **ГУЛЯМОВА ГУЛНОРА ЯКУБОВНА**

Полисемия и антонимия в узбекской юридической терминологии

170 **ФАТТАХОВА АМИНА РУСТАМОВНА**

Нарративный подход в профессиональной подготовке юристов: потенциал художественного текста

178 **МАТЕНОВ РАШИД БЕКИМБЕТОВИЧ**

Развитие правового языка: влияние естественных языковых изменений на законодательство

183 **ЗИЯМУХАМЕДОВА ШАХНОЗА ТОЛКУНОВНА**

Размышления о правовой лексике в рассказе Абдуллы Каххора «Вор» и краткий конкордансный словарь

CONTENTS

12.00.02 – CONSTITUTIONAL LAW. ADMINISTRATIVE LAW. FINANCIAL AND CUSTOMS LAW

- 11 **ALIMOV BOTU BABIROVICH**
Constitutional and legal foundations of the relationship between the President and the Government: experience of foreign countries and the Uzbek model
- 19 **SAIDAZIMOV YUSUF SODIQ UGLI, JALOLOVA DIYORA GAYRAT KIZI**
Analysis of national legislation on the procedure for administrative appeals in the Republic of Uzbekistan
- 26 **NORMURATOV AKTAM TULABOY UGLI, JURAEVA MUMTOZMAHALBEGIM ELMURODJON KIZI**
Authenticity of administrative documents in the Republic of Uzbekistan: analysis of material-legal and procedural requirements

12.00.03 – CIVIL LAW. BUSINESS LAW. FAMILY LAW. INTERNATIONAL PRIVATE LAW

- 32 **NARZIEV OTABEK SADIYEVICH, MAMATKHANOV ASKAR MAKHMUTOVICH**
Social investment and social impact obligations: legal mechanisms in Uzbekistan
- 42 **SHAMSHETOV SHARAFATDIN SARSENOVICH**
The legal status of microfinance organizations as subjects of entrepreneurial activity
- 52 **DILBOBOEV NOZIMBEK SHAVKAT UGLI**
Increasing the role of local investors in the national economy: legal instruments and methods
- 59 **HAZRATQULOVA SEVINCHBEKA SHODIYOR KIZI**
Franchise obligations in SEP licensing: global judicial practice and the legal gap in the Republic of Uzbekistan
- 66 **TURSUNOV ABDUKHALIL ABDUSALIMOVICH**
The legal importance of digital advertising in the transition of the economy to a technological and innovative growth model
- 72 **UBAYDULLAEVA ZARIFA MUKHIDDIN KIZI**
Issues of return of goods to the seller in electronic commerce contracts
- 80 **BOBOTUKHTAEV SOHIBJON ABDUSALIM UGLI**
Methods and mechanisms for the protection of industrial property objects and their development trends
- 87 **SAMANDAROVA FERUZA BAKHROMJON KIZI**
Specific features of amending public procurement contracts

12.00.05 – LABOR LAW. SOCIAL SECURITY LAW

- 94 **ABDULLAEVA DILFUZA SAIDAZIMOVNA**
Prohibition of forced labour: international standards and national legislation

12.00.07 – JUDICIAL BRANCH. PROSECUTOR'S CONTROL. ORGANIZATION OF LAW ENFORCEMENT. ADVOCACY

- 101 **MUHAMMADJONOV ABRORJON AKMALJON UGLI**
Issues of implementing digital technologies in the activities of prosecutorial offices

12.00.08 – CRIMINAL LAW. CRIMINAL-EXECUTIVE LAW

- 109 **UTAEV KHUSNIDDIN KHURRAMOVICH**
Criminal-legal nature and social danger of fraud in the digital environment
- 116 **JUMANIYOZOVA ZARNIGOR MAKHAMMADI KIZI**
The relationship between migration and human trafficking

12.00.09 – CRIMINAL PROCEEDINGS. FORENSICS, INVESTIGATIVE LAW AND
FORENSIC EXPERTISE

- 125 **OMONOV ZAFARJON RAKHMONALIEVICH**
Investigative judge: issues of improving judicial oversight in pre-trial proceedings
- 136 **KURMICHKINA ALBINA RINAT KIZI**
Uzbekistan cybersecurity strategy for 2026–2030: new procedural instruments and legal obligations
- 146 **SAIDOV BOBOQUL YORIQULOVICH**
Problems in proofing the furt criminals in the digital sector, individual identification, and collection of electronic evidences

12.00.10 – INTERNATIONAL LAW

- 152 **ABDULLAeva SABOKHAT ASATULLO KIZI**
Combating money laundering through decentralized cryptocurrency exchanges (DEX): international approaches and development of national legal mechanisms

12.00.13 – HUMAN RIGHTS

- 158 **TANGIRQULOV MUZAFFAR DONIYOR UGLI**
The right to water in the human rights system: theoretical-legal and practical analysis

INTERDISCIPLINARY STUDY OF LAW

- 165 **GULYAMOVA GULNORA YAKUBOVNA**
Polysemy and antonymy in Uzbek legal terminology
- 170 **FATTAKHOVA AMINA RUSTAMOVNA**
Narrative approach in the professional training of lawyers: the potential of literary text
- 178 **MATENOV RASHID BEKIMBETOVICH**
Development of the language of law: the influence of natural language changes on legislation
- 183 **ZIAMUKHAMEDOVA SHAHNOZA TOLKUNOVNA**
Reflections on legal vocabulary in Abdulla Qahhor’s short story “The Thief” and a brief concordance dictionary

Kelib tushgan / Получено / Received: 18.05.2026
Qabul qilingan / Принято / Accepted: 04.06.2026
Nashr etilgan / Опубликовано / Published: 29.06.2026

DOI: <https://dx.doi.org/10.51788/tsul.uzlawrev.3.2./ZXQP8643>

UDC: 34+81-2(045)(575.1)

HUQUQ TILINING RIVOJLANISHI: TILDAGI TABIIY O'ZGARISHLARNING QONUNCHILIKKA TA'SIRI

Matenov Rashid Bekimbetovich,
Toshkent davlat yuridik universiteti
O'zbek tili va adabiyoti sho'basi dotsenti,
yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8055-3219>
e-mail: r.matenov@tsul.uz

Annotatsiya. Maqolada zamonaviy lingvistik jarayonlar sharoitida O'zbekiston huquqiy diskursining transformatsiyasi yurislingvistik nuqtayi nazardan tahlil qilingan. Muallif tilning tabiiy rivojlanishi, raqamlashtirish, internatsionallashuv, yangi terminlarning kirib kelishi hamda deaxizatsiya jarayonlarining normativ-huquqiy hujjatlar matniga ta'sirini o'rgangan. Shuningdek, huquq tilining konservativ tabiati bilan zamonaviy kommunikativ ehtiyojlar o'rtasidagi muvozanat masalalarini ko'rib chiqqan. Sud-huquq amaliyotida terminologik noaniqliklar keltirib chiqarishi mumkin bo'lgan huquqiy kolliziyalar misollar asosida tahlil qilingan. Maqolada qonunchilik faoliyatida majburiy lingvistik ekspertiza va terminologik monitoring mexanizmlarini joriy etish zarurligi asoslab berilgan hamda huquq tilining aniqligi va barqarorligini ta'minlash bo'yicha ilmiy takliflar ilgari surilgan.

Kalit so'zlar: yuridik diskurs, yurislingvistika, huquq tili, til evolyutsiyasi, yuridik texnika, terminlar tizimi

РАЗВИТИЕ ПРАВОВОГО ЯЗЫКА: ВЛИЯНИЕ ЕСТЕСТВЕННЫХ ЯЗЫКОВЫХ ИЗМЕНЕНИЙ НА ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО

Матенов Рашид Бекимбетович,
доктор философии по юридическим наукам,
доцент сектора узбекского языка и литературы
Ташкентского государственного юридического университета

Аннотация. В статье с позиций юрислингвистики проанализирована трансформация правового дискурса Узбекистана в условиях современных лингвистических процессов. Автор исследует влияние естественного развития языка, цифровизации, интернационализации, проникновения новых терминов и процессов деаксизации на тексты нормативно-правовых актов. Кроме того, рассматриваются вопросы обеспечения баланса между консервативной природой языка права и современными коммуникативными потребностями. На основе конкретных примеров проанализированы правовые коллизии, которые могут возникать вследствие терминологической неопределённости в судебно-правовой практике. В статье обоснована необходимость внедрения механизмов обязательной лингвистической экспертизы и терминологического мониторинга в законодательную деятельность, а также выдвинуты научные предложения по обеспечению точности и стабильности правового языка.

Ключевые слова: правовой дискурс, юрислингвистика, правовой язык, языковая эволюция, юридическая техника, система терминов

DEVELOPMENT OF THE LANGUAGE OF LAW: THE INFLUENCE OF NATURAL LANGUAGE CHANGES ON LEGISLATION

Matenov Rashid Bekimbetovich,

Associate Professor of the Department of Uzbek Language and Literature,
Tashkent State University of Law
Doctor of Philosophy (PhD) in Law

Abstract. *The article analyzes the transformation of the legal discourse of Uzbekistan in the context of modern linguistic processes from a jurilinguistic point of view. The author studied the impact of the natural development of the language, digitization, internationalization, the introduction of new terms, and the processes of dearchaization on the text of normative and legal documents. The issues of the balance between the conservative nature of the legal language and modern communicative needs are also highlighted. Legal collisions that can cause terminological ambiguities in judicial and legal practice are analyzed on the basis of examples. The article substantiates the need to introduce mandatory linguistic expertise and terminological monitoring mechanisms in legislative activities and puts forward scientific proposals to ensure the accuracy and stability of the legal language.*

Keywords: *legal discourse, legal linguistics, language of law, linguistic evolution, legal technique, terminology system*

Kirish

Til va huquq o'rtasidagi aloqa ikki tomonlama murakkab bog'liqlikka ega. Bir tomondan, huquq doimiylikni, qoidalarning majburiylikini va so'zlarning faqat bir ma'noda ishlatilishini talab qiladi. Ikkinchi tomondan, til tirik tizim sifatida doimo o'zgarib va rivojlanib boradi. Yangi tahrirdagi Konstitutsiyada mustahkamlangan "Yangi O'zbekiston"ning keng ko'lamlı huquqiy va davlat islohotlari davrida huquq tilining o'zgarishi ayniqsa kuchaydi (Republic of Uzbekistan, 2023). Bugungi kunda tildagi tabiiy o'zgarishlar qonunlarni qo'llash va yangi qonunlar yaratish sifatiga qanday ta'sir qilayotganini tilshunoslik nuqtayi nazaridan tushunib yetish juda muhimdir.

Til va huquq o'rtasidagi aloqa ikki tomonlama murakkab bog'liqlikka ega. Bir tomondan, huquq doimiylikni, qoidalarning majburiylikini va so'zlarning faqat bir ma'noda ishlatilishini talab qiladi. Ikkinchi tomondan, til tirik tizim sifatida zamon talablari ta'sirida doimo o'zgarib boradi. Bugungi kunda bu jarayonni quyidagi umumiy omillar: iqtisodiyot va huquq tizimlarining dunyoga keng yoyilishi (bu xalqaro huquq qoidalarini qabul qilishga olib kelmoqda); yangi ijtimoiy va huquqiy hodisalarni keltirib chiqarayotgan tezkor raqamlashtirish; rasmiy ish uslubi chegaralarini buzayotgan internet va ijtimoiy tarmoqlarning keng tarqalishi; shuningdek, chetdan kirib kelgan so'zlar o'rniga mos keluvchi sof milliy o'zbekcha so'zlarni izlashni talab qilayotgan davlat tili mavqeyining mustahkamlanishi tezlashtirmoqda.

Asosiy qism

Davlatning dunyoga ochilishi va jahon raqamli makoniga qo'shilishi huquq tilining o'z milliy xususiyatlarini saqlab qolish zarurati bilan to'qnash keldi. Shu munosabat bilan tildagi ushbu tabiiy o'zgarishlar mamlakatda qonunlarni amaliyotda qo'llash va yangi qonun loyihalarini ishlab chiqish sifatiga qanday ta'sir ko'rsatayotganini tilshunoslik nuqtayi nazaridan o'rganish alohida ahamiyat kasb etmoqda. Davlat o'zbek tilining boyitilishi va takomillashtirilishini ta'minlaydi, shu jumladan, unga hamma e'tirof qilgan ilmiy-texnikaviy va ijtimoiy-siyosiy atamalarni joriy etish hisobiga ta'minlaydi (Republic of Uzbekistan, 1995a).

XXI asrda o'zbek tilining tabiiy rivojlanishi dunyoga yuz tutish va hayotimizning har tomonlama raqamlashishi bilan uzviy bog'liqdir. Odamlarning kundalik nutqiga, ommaviy axborot vositalariga va iqtisodiy sohaga zamonaviy hayotni ifodalovchi yuzlab yangi so'zlar tezlik bilan kirib keldi. Bu jarayon an'anaviy tarzda qat'iy va o'zgarmas bo'lgan o'zbek qonunchiligiga inglizcha hamda xalqaro so'zlarning, murakkab tushunchalarning majburiy ravishda kiritilishiga olib keldi. Bunga yaqqol misol qilib O'zbekiston Respublikasining yangi tahrirdagi "Elektron tijorat to'g'risida"gi Qonunini (Republic of Uzbekistan, 2022) hamda Fuqarolik kodeksini (Republic of Uzbekistan,

1995b) ko'rsatish mumkin. Ushbu hujjatlarga ilgari milliy huquqiy tilimiz uchun begona bo'lgan tushunchalar olib kirdi. Qonunchilikda "raqamli profil", "raqamli identifikatsiyalash", "elektron savdo maydonchasi" va "elektron hujjat" kabi iboralar mustahkam o'rin egalladi. Bundan tashqari, moliyaviy texnologiyalar sohasining jadal rivojlanishi kriptο-aktivlar tizimini qonun bilan tartibga solishni talab qildi. Bu holat O'zbekiston Respublikasi Istiqbolli loyihalar milliy agentligining me'yoriy hujjatlarida o'z aksini topdi. Natijada huquqiy sohaga "mayning", "kriptο-birja" va "aqli shartnoma" kabi tarjima qilingan atamalar kirib keldi (National Agency for Perspective Projects of the Republic of Uzbekistan, 2025).

Til va huquq o'rtasidagi aloqa nuqtayi nazaridan qaraganda, eng asosiy muammo shundaki, bu yangi so'zlar xalqning kundalik nutqida hali to'liq shakllanib, aniq bir ma'noga ega bo'lmasdan turib, rasmiy qonunchilik tiliga kiritilmoqda. Natijada so'zning oddiy hayotda ishlatilishi va uning qonundagi rasmiy ma'nosi o'rtasida farq paydo bo'lmoqda. Misol uchun, Prezidentning yoshlar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlashga oid farmonlarida faol ishlatiladigan "startap" so'zi oddiy nutqda juda keng ma'noda – har qanday yangi biznes-loyiha sifatida tushuniladi. Biroq yuridik amaliyot uchun bunday noaniqlik bo'lishi mumkin emas, chunki soliq imtiyozlarini berish uchun bu tushunchaning chegarasi juda qat'iy belgilanishi kerak.

Xalqaro huquqdagi murakkab hodisalarni tarjima qilishda ham shunday qiyinchiliklar yuzaga kelmoqda. "Marketpleys" yoki "kraudfanding" kabi atamalarni o'zbek tiliga so'zma-so'z tarjima qilish ko'pincha so'zning asl huquqiy ma'nosi yo'qolishiga olib keladi yoki, aksincha, unga ortiqcha va noto'g'ri ma'nolar yuklaydi.

Tildagi bunday noaniqlik O'zbekistonning sud va tergov amaliyotidagi qonun-qoidalarni noto'g'ri yoki ikki xil ma'noda tushunish xavfini tug'diradi. Sudlar raqamli muhitdagi, ya'ni internetdagi huquqbuzarliklar bilan to'qnash kelganda ijtimoiy tarmoqlar kontekstida "axborot tizimi" yoki "shaxsiy ma'lumotlar" atamalarining aniq chegarasi yo'qligi fuqarolar huquqlarining buzilishiga olib kelishi mumkin (Ko'chimov, 2017). Yoki aksincha, aybdorlarni javobgarlikka tortish imkonini bermaydi. Tilning tabiiy rivojlanishi qonunlarni tartibga solish jarayonidan ancha tez yuz beradi. Shu sababli qonun ijodkorlari uzun va tushuntiruvchi iboralarni ishlatishga majbur bo'lmoqdalar. Bu esa qonun matnini og'irlashtiradi va oddiy odamlar uchun tushunishni qiyinlashtiradi. Shunday qilib, raqamlashtirish ta'sirida xalqaro so'zlarning kirib kelishi shunchaki mexanik tarjima yoki ko'r-ko'rona ko'chirishni emas, balki yangi so'zlarni o'zbek tilining grammatika va ma'no qoidalariga chuqur moslashtirishni talab qiladi (Dadaboyev, 2009). Bu milliy huquq tizimining barqarorligini saqlab qolishga yordam beradi.

Bugungi kunda O'zbekistonda huquq tili rivojlanishining yangi bosqichi kuzatilmoqda. Bunda qonunlar matni eskirgan sovet davri tarjimalaridan faol tozalanmoqda. Shu bilan birga, uzoq vaqt davomida tarixiy so'zlar hisoblangan arabiy va forsiy so'zlar yana rasmiy muomalaga qaytmoqda. Misol uchun, "advokatura" va "notariat" atamaları atrofidagi tushunchalarning o'zgarishi, shuningdek, -iy qo'shimchasi yordamida yasalgan so'zlarning ("huquqiy", "ma'muriy") keng qo'llanishi bunga yaqqol dalildir (Ko'chimov, 2017). Biroq tarixiy so'zlarning tilga qayta kirib kelishi ba'zan qonunchilikdagi atamalarning bir xilligi va aniqligi talablariga mutlaqo zid keladi. Til tahlili shuni ko'rsatadiki, milliy mustaqillikni mustahkamlash doirasida O'zbekiston rasmiy tiliga qaytarilgan ko'plab arabcha va forsha tarixiy so'zlar o'z ichida madaniy va diniy-maishiy qo'shimcha ma'nolarni tashiydi. Bu esa ko'pincha qonun-qoidalarni huquqiy nuqtayi nazardan to'g'ri tushunishga xalaqit beradi. Bunday ziddiyatga eng yorqin misol sifatida "mahalla" tushunchasiga qonuniy maqom berilishini ko'rsatish mumkin. O'zbekiston Respublikasining amaldagi qonunchiligida, shu jumladan, "Fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari to'g'risida"gi Qonunda mahalla aniq davlat va jamiyat vazifalari yuklangan rasmiy ma'muriy-huquqiy birlik sifatida belgilangan (Republic of Uzbekistan, 2013).

Shunga qaramay, odamlarning ongida va jonli tilda bu so'z asrlar davomida qo'shnichilik yordami, odob-axloq nazorati va diniy-maishiy turmush tarzi bilan chambarchas bog'lanib kelgan. "Mahalla" so'zining an'anaviylik va odatiy kelishuv g'oyalarini anglatuvchi mana shu ortiqcha

ma'nolari uning rasmiy huquqiy maqomi bilan ba'zan bilan ma'nolar to'qnashuvini keltirib chiqaradi. Natijada qonunni qo'llovchi organlar shunday holatlarga duch kelmoqdaki, aholi yoki hatto mansabdor shaxslar mahalla fuqarolar yig'ini qarorlarini bajarilishi majburiy bo'lgan rasmiy huquqiy hujjat emas, balki shunchaki mahalliy jamiyatning axloqiy tavsiyasi sifatida qabul qiladilar.

Huquq va til sohasidagi shunga o'xshash qiyinchiliklar oila hamda fuqarolik huquqi atamalarini tahlil qilganda ham ko'zga tashlanadi. "Nikoh" yoki "vaqf" (xayriya maqsadlari uchun berilgan mulk) kabi so'zlarning faol qonunchilik tiliga qaytishi qonun ijodkoridan zargarona aniqlikni talab qiladi. O'zbekistonning oddiy so'zlashuv muhitida "nikoh" so'zi faqat diniy rasm-rusum bilan bog'lanadi. Vaholanki, O'zbekiston Respublikasining Oila kodeksi (Republic of Uzbekistan, 1998) faqat fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish (FHDY) organlarida qayd etilgan nikohni tan oladi. Natijada so'z ma'nosida shunday qarama-qarshilik paydo bo'ladiki, bunda yuridik terminning oddiy hayotda noto'g'ri ishlatilishi uning qonundagi qat'iy ma'nosini buzadi. Bu esa rasmiy qayd etilmagan haqiqiy oilaviy munosabatlar kabi salbiy huquqiy oqibatlarni keltirib chiqaradi.

Sud tizimini isloh qilishga oid davlat dasturlarida belgilangan "adolat" atamasining rivojlanishi ham bunga yaqqol misoldir. Bu so'z umumiy falsafiy va axloqiy tushuncha bo'lgani uchun oddiy tilda juda subyektiv hamda his-tuyg'ularga boy ma'noga ega. Bunday mavhum milliy so'zlarni "qonuniylik" yoki "xolislik" kabi qat'iy qonuniy jarayonlarga bog'lamaidan turib, asosiy huquqiy hujjatlarga kiritish qonun-qoidalarining chegarasini buzib yuboradi. Huquq tili bunday qayta tiklangan so'zlarni o'z ichiga olar ekan, huquqning eng asosiy xususiyati – uning aniqligi va bir ma'noliligini saqlab qolish uchun kundalik, axloqiy va tarixiy ma'nolarni doimiy ravishda chetga surib tashlashga majbur bo'ladi.

O'z navbatida, o'zbek tili grammatikasining tabiiy rivojlanishi (ommaviy axborot vositalari va bloglarda gaplarning soddalashishi hamda qisqarishi) an'anaviy rasmiy ish uslubiga o'z ta'sirini o'tkazmoqda. Tarixan o'zbek qonunlarining huquqiy tili ko'p bog'lovchili uzun gaplar va murakkab tuzilishga ega bo'lgan (Gulyamova & Rasulmuhamedova, 2025). Zamonaviy o'zgarishlar esa gaplarni qisqa bo'laklarga bo'lish va soddalashtirish tomon ketayotganini ko'rsatmoqda. Yangi qonun hujjatlarining matnlari qisqaroq va aniq, bo'lak-bo'lak ko'rinishga kelmoqda. Til va huquq sohasi nuqtayi nazaridan bu ijobiy jarayondir, chunki u qonunlarni oddiy fuqarolar uchun tushunarliroq qiladi. Biroq gaplar o'rtasidagi bog'lanishlarning haddan tashqari soddalashtirib yuborilishi qonun-qoidalaridagi mantiqiy qat'iylikning yo'qolishiga olib kelishi mumkin.

O'zbekistonda tildagi bunday tabiiy o'zgarishlar o'z holiga tashlab qo'yilgani yo'q. Prezidentning "O'zbek tilining davlat tili sifatidagi nufuzi va mavqei tubdan oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni hamda Davlat tilini rivojlantirish departamentining tashkil etilishi bu jarayonni boshqaruvchi kuchli davlat tizimi bo'lib xizmat qilmoqda. Bugungi kunda huquq tili qonun matnida ortiqcha bir xil ma'nodosh so'zlarning ko'pligidan maqsadli ravishda tozalanmoqda. Yuridik lug'atlarni bir xil shaklga keltirish bo'yicha keng ko'lamli ishlar olib borilmoqda, bu esa tildagi turli xillikning qonunlarni qo'llashga ko'rsatadigan salbiy ta'sirini kamaytiradi (Usmonov, 2015).

Xulosa

Shunday qilib, O'zbekistonda huquq tilining rivojlanishi umummilliy tilimizda sodir bo'layotgan jonli jarayonlarni aks ettiradi, biroq ular huquqiy maqsadlar nuqtayi nazaridan shakllantiriladi. Bu o'zgarishlarning asosiy yo'nalishlari – qonunchilik tilining raqamlashishi, so'z boyligining yangilanishi hamda huquqiy gap tuzilishini soddalashtirishga bo'lgan amaliy intilishdir.

Qonunchilikda huquqiy tushunchalar qadrining yo'qolishiga yo'l qo'ymaslik va tildagi noaniqliklarni bartaraf etish uchun quyidagilar: barcha qonun loyihalarini Oliy Majlisda ko'rib chiqish bosqichida majburiy huquqiy va lingvistik tekshiruvdan (ekspertizadan) o'tkazishni joriy etish, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi kodekslaridagi ta'riflarni o'z vaqtida to'g'rilab borish uchun jonli tildagi so'z ma'nolarining o'zgarishini muntazam ravishda kuzatib borish zarur deb hisoblanadi.

REFERENCES

- Dadaboyev, H. (2009). *O'zbek terminologiyasi* [Uzbek terminology]. Fan.
- Gulyamova, G., & Rasulmuhamedova, D. (2025). Integration of artificial intelligence into educational platforms for effective language learning. *Jurnal Ilmiah Ilmu Terapan Universitas Jambi* 9(3). <https://www.scopus.com/pages/publications/105015344654>
- Ko'chimov, Sh. (2017). O'zbekistonda til siyosatining ilmiy-nazariy masalalari [Scientific and theoretical issues of language policy in Uzbekistan]. *Legal Linguistics*, 1, 5–12.
- Ko'chimov, Sh., & Mirzaahmedov, M. (2023). Jurisprudence and its role in the training of jurist personnel. *American Journal of Pedagogical and Educational Research*, 19, 275–279.
- Madvaliev, A. (2017). *O'zbek terminologiyasi va leksikografiya masalalari* [Issues of Uzbek terminology and lexicography]. Fan.
- National Agency for Perspective Projects of the Republic of Uzbekistan. (2025). *Uzbekistan: Results of 2025 and strategic directions. Analytical review of key indicators, regulatory reforms and growth dynamics*. <https://napp.uz/oz/category/ochiq-ma-lumotlar>
- President of the Republic of Uzbekistan. (2019). *Decree "On measures to radically raise the prestige and status of the Uzbek language as the state language" (No. DP-5850)*. Lex.uz. <https://lex.uz/docs/4561730>
- Rahmatullaeva, Sh. (2006). *Hozirgi o'zbek adabiy tili* [Modern Uzbek literary language]. Universitet.
- Ramazonov, N., Bozorova, N., Rakhmonova, D., & Babadzhanova, N. (2025). Development of speech recognition technologies by artificial intelligence systems: A review of promising research and analysis of current achievements. *International Journal of Basic and Applied Sciences*, 14(SI-3), 34–40. <https://www.sciencepubco.com/index.php/IJBAS/article/view/33664>
- Republic of Uzbekistan. (1995a). *Law "On the state language"*. Lex.uz. <https://lex.uz/docs/121051>
- Republic of Uzbekistan. (1995b). *Civil Code of the Republic of Uzbekistan*. Lex.uz. <https://lex.uz/docs/111189>
- Republic of Uzbekistan. (1998). *Family Code of the Republic of Uzbekistan*. Lex.uz. <https://lex.uz/docs/-104720>
- Republic of Uzbekistan. (2013). *Law "On introducing amendments and addenda to the Law of the Republic of Uzbekistan 'On self-governing bodies of citizens'" (No. LRU-350)*. Lex.uz. <https://lex.uz/docs/-2156899>
- Republic of Uzbekistan. (2022). *Law "On electronic commerce"*. Lex.uz.
- Republic of Uzbekistan. (2023). *Constitution of the Republic of Uzbekistan*. Adolat.
- Salaev, U. (2024). *UzMorphAnalyser: A morphological analysis model for the Uzbek language using inflectional endings*. arXiv.
- Usmonov, S. (2015). *O'zbek tili terminologiyasining ayrim muammolari* [Some problems of Uzbek language terminology]. Fan.

**O'ZBEKISTON
QONUNCHILIGI TAHLILI**

ILMIY-TAHLILIIY JURNAL
2026-YIL 2-SON

**ОБЗОР
ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА
УЗБЕКИСТАНА**

НАУЧНО-АНАЛИТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ
2026 ГОД № 2

**UZBEKISTAN
LAW REVIEW**

SCIENTIFIC ANALYTICAL JOURNAL
2026 ISSUE 2

VOLUME 3 / ISSUE 2 / 2026

DOI: 10.51788/TSUL.UZLAWREV.3.2.

ISSN 2181-8118

DOI: 10.51788/TSUL.UZLAWREV.